

Research Paper

A Causal Model of Emotional Divorce Tendency based on Satisfaction of Basic Needs, Level of Differentiation Mediated by Perceptions of Spouse's Self-Sacrificing Behaviors

Gelareh Jalili¹, Yahya Yarahmadi ^{2*}, Fazad Zandi³

1. Ph.D. Student, Department of Psychology, Sanandaj branch, Islamic Azad University, Sanandaj, Iran.

2. Assistant Professor, Department of Psychology, Sanandaj branch, Islamic Azad University, Sanandaj, Iran.

3. Assistant Professor, Department of Psychology, Ghorveh branch, Islamic Azad University, Ghorveh, Iran.

Received: 2022/07/31

Revised: 2022/09/11

Accepted: 2022/11/20

Use your device to scan and read the article online

DOI:

10.30495/JZVJ.2023.30798.3882

Keywords:

Emotional divorce, Satisfaction of basic needs, Level of differentiation, Perception of self-sacrificing behaviors

Abstract

Introduction: The purpose of this study was a causal model of the tendency to emotional divorce based on the satisfaction of basic needs, the level of differentiation with the mediation of the perception of self-sacrificing behaviors of the spouse.

Methods: The purpose of this research is applied and its method of implementation is descriptive correlational. The statistical population of the present study included all couples (regular households of men and women) in Kermanshah city. From among them, 384 people (192 couples) were selected as the sample size from different areas of the city, according to Morgan's table. Then, the desired data were collected using emotional divorce questionnaires of Guttman (1999), the satisfaction of basic psychological needs of Guardia, Desi and Ryan (2000), the differentiation level of Drake (2011) and the perception of spouse's self-sacrificing behaviors (PSBM) of Harper and Figures (2008)..

Findings: The results of data analysis using Pearson's correlation statistical tests and structural equations showed: the indirect effect of the level of differentiation on emotional divorce through the perception of self-sacrificing behaviors of the spouse is equal to -0.111, the indirect effect of satisfying basic needs on emotional divorce Through the perception of the wife's selfless behaviors equal to -0.197, also the direct effect of perceptions of selfless behaviors on emotional divorce is significant equal to -0.362. Understanding the selfless behavior of the spouse is an important and influential factor in promoting mental health, and by identifying the factors along with proper planning, emotional divorce can be reduced and the basic psychological needs and level of differentiation can be increased.

Citation: Jalili G, Yarahmadi Y, Zandi F. Causal model of emotional divorce tendency based on satisfaction of basic needs, level of differentiation mediated by perceptions of spouse's self-sacrificing behaviors. Quarterly Journal of Women and Society. 2023; 13 (52): 133-148.

***Corresponding author:** Yahya Yarahmadi

Address: Assistant Professor, Department of Psychology, Sanandaj branch, Islamic Azad University, Sanandaj, Iran.

Tell: 09183809105

Email: yyarahmadi@gmail.com

Extended Abstract Introduction

The process of divorce is not prohibited in Islam, but the process of divorce is still prevented in the culture of the traditional society of Islamic countries, including Iran. Due to the challenges of modernization and traditional norms, as well as the impact of economic, social and cultural factors, divorce imposes heavy costs on families, women and society (1). In emotional divorce, couples deny their emotions and feelings because they don't love each other very much, so they suffer various negative consequences such as social, emotional and health, including loneliness, dissatisfaction, low level, but not limited to this, it also causes Respect decreases and family problems increase, as well as depression and anxiety (2).

Today, one of the concerns of experts in the field of family and marriage is finding suitable ways to prevent divorce. Therefore, according to the upward increase of divorce in Iran, according to the prevalence of this phenomenon and its importance and effect on the compatibility and stability of the family, it is necessary to know the reasons for emotional divorce, such as the decrease in the satisfaction of psychological needs and the level of differentiation in couples. In addition, the role of some variables of wife's selfless perception behaviors that may play a role in the presence of emotional divorce in the family should be investigated. Therefore, the main problem of the current research is whether there is a significant relationship between the causal model of the tendency to emotional divorce based on the satisfaction of basic needs, the level of differentiation with the mediation of the perception of the

wife's self-sacrificing behaviors, and by examining the research backgrounds and theoretical foundations, can this be Expressed relationships as structural equations?

Aims of research

1. Determining the indirect effect of the level of differentiation on emotional divorce through the perception of the wife's selfless behaviors
2. Determining the indirect effect of satisfaction of basic needs on emotional divorce through the perception of selfless behaviors of the spouse
3. Determining the direct effect of the perception of selfless behaviors on emotional divorce

Methods

This research is descriptive in terms of research method and structural equations in terms of practical implementation. Available sampling method 384 people (192 couples) were selected from different parts of the city. The statistical population of the present study includes all couples (normal families of a man and a woman) in Kermanshah who have not had any serious problems with each other. Available sampling method 384 people (192 couples) were selected from different parts of the city. Measurement tools including Guttman's Emotional Divorce Scale (1999) (3), satisfaction of basic psychological needs by Guardia, Deci and Ryan (2000) (4), Drake's level of differentiation (2011) (5) and perception of self-sacrificing spouse behaviors (PSBM) by Harper and Figures (2008)(6) were collected.

Findings

Table 1.

Table 1. Collinearity indices, direct and indirect effects and the effect size of the internal model of the research

Direction		VIF)	direct effect			f2)
Origin	destination		B	T	Sig	
Satisfying basic needs	Perception of spouse's selfless behaviors	1.510	0.544	13.015	0.001	0.474
Satisfying basic needs	Emotional Divorce	2.226	-0.408	-5.767	0.001	0.157

Level of differentiation	Perception of spouse's selfless behaviors	1.510	0.308	5.276	0.001	0.152
Level of differentiation	Emotional Divorce	1.739	-0.320	-5.412	0.001	0.174
Perception of spouse's selfless behaviors	Emotional Divorce	2.415	-0.362	-5.605	0.001	0.193
Indirect effect						
Satisfying basic needs	Emotional Divorce	-	-0.197	-4.247	0.001	-
Level of differentiation	Emotional Divorce	-	-0.111	-4.179	0.001	-

Table 1 shows that all the indicators of the model had a good fit and most of the indicators were improved. Therefore, the results showed that according to the fitted model, the indirect effect of the level of differentiation on emotional divorce through the perceptions of the wife's selfless behavior was equal to -0.111, which is significant at the $P < 0.01$ level, the indirect effect The satisfaction of basic needs on emotional divorce through the perceptions of selfless behaviors of the wife is equal to -0.197, which is significant at the $P < 0.01$ level, and the direct effect of the perceptions of selfless behaviors on emotional divorce is equal to -0.362, which is at the level of 0.01. $>P$ is significant

Discussion

According to the analysis, it can be concluded that the conceptual model of emotional divorce based on the satisfaction of basic needs, the level of differentiation through the perception of the selfless behavior of the spouse, is consistent with the empirical model.

Conclusion

Understanding the selfless behavior of the spouse is an important and influential factor in promoting mental health, and by identifying the factors along with proper planning, emotional divorce can be reduced

and the basic psychological needs and level of differentiation can be increased.

Ethical Considerations

Compliance with ethical guidelines

All participants in the study participated in the study by filling out a consent form, and the researchers assured them that the results of the research were confidential.

Funding

All financial resources and costs for research and publication of the article have been paid by the authors and no financial support has been received.

Authors' contributions

The article is taken from the doctoral thesis. The first author is a PhD student; The second author is the supervisor and responsible author; The third author is the thesis advisor.

Conflicts of interest

This article is taken from the PhD thesis entitled "Comparison of the effectiveness of the educational program based on the causal model of tendency to emotional divorce and schema therapy on marital vitality" (Department of Psychology, Islamic Azad University, Sanandaj Branch) and does not conflict with personal or organizational interests.

مقاله پژوهشی

مدل علی گرایش به طلاق عاطفی بر اساس ارضای نیازهای بنیادی، سطح تمایزیافتگی با میانجی‌گری ادراک رفتارهای فداکارانه همسر

گلاره جلیلی^۱، یحیی یاراحمدی^{۲*}، فرزاد زندی^۳

۱- دانشجوی مقطع دکترا، گروه روانشناسی، واحد سنندج، دانشگاه آزاد اسلامی، سنندج، ایران.

۲- استادیار، گروه روانشناسی، واحد سنندج، دانشگاه آزاد اسلامی، سنندج، ایران.

۳- استادیار، گروه روانشناسی، واحد قروه، دانشگاه آزاد اسلامی، قروه، ایران.

چکیده

هدف: هدف از این مطالعه، مدل علی گرایش به طلاق عاطفی بر اساس ارضای نیازهای بنیادی، سطح تمایزیافتگی با میانجی‌گری ادراک رفتارهای فداکارانه همسر بود.

روش: پژوهش حاضر از نوع کاربردی و شیوهی اجرای آن توصیفی از نوع همبستگی است. جامعه آماری پژوهش حاضر شامل کلیه زوجین (خانوارهای عادی زنان و مردان) شهر کرمانشاه بودند. از میان آنها به شیوه نمونه‌گیری به صورت در دسترس با توجه به جدول مورگان تعداد ۳۸۴ نفر (۱۹۲ زوج) به عنوان حجم نمونه از مناطق مختلف شهر انتخاب شدند، سپس داده‌های موردنظر با استفاده از پرسشنامه‌های طلاق عاطفی گاتمن (۱۹۹۹)، ارضا نیازهای بنیادی روانشناختی گاردیا، دسی و رایان (۲۰۰۰)، سطح تمایزیافتگی دریک (۲۰۱۱) و ادراک رفتارهای فداکارانه همسر (PSBM) هارپر و فیگرس (۲۰۰۸) جمع‌آوری شد.

یافته‌ها: نتایج تجزیه و تحلیل داده‌ها با استفاده از آزمون‌های آماری همبستگی پیرسون و معادلات ساختاری نشان دادند تأثیر غیرمستقیم سطح تمایزیافتگی بر طلاق عاطفی از طریق ادراک رفتارهای فداکارانه همسر برابر ۰/۱۱۱-، تأثیر غیرمستقیم ارضا نیازهای بنیادی بر طلاق عاطفی از طریق ادراک رفتارهای فداکارانه همسر برابر ۰/۱۹۷-، همچنین تأثیرمستقیم ادراک‌های رفتارهای فداکارانه بر طلاق عاطفی برابر ۰/۳۶۲- معنی‌دار می‌باشد. ادراک رفتارهای فداکارانه همسر عامل مهم و تأثیرگذار در ارتقای سلامت روان است و با شناسایی عوامل همراه با برنامه‌ریزی صحیح می‌توان طلاق عاطفی را کاهش و نیازهای بنیادین روانشناختی و سطح تمایزیافتگی را افزایش داد.

تاریخ دریافت: ۱۴۰۱/۰۵/۰۹

تاریخ داوری: ۱۴۰۱/۰۶/۲۰

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۱/۰۸/۲۹

از دستگاه خود برای اسکن و خواندن مقاله به صورت آنلاین استفاده کنید

DOI:

10.30495/JZVJ.2023.30798.3882

واژه‌های کلیدی:

طلاق عاطفی، ارضای نیازهای بنیادی، سطح تمایزیافتگی، ادراک رفتارهای فداکارانه

* نویسنده مسئول: یحیی یاراحمدی

نشانی: استادیار، گروه روانشناسی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد سنندج، سنندج، ایران.

تلفن: ۰۹۱۸۳۸۰۹۱۰۵

پست الکترونیکی: yyarahmadi@gmail.com

سه نیاز پایبندی به خود، شایستگی و تعلق (تداوم) را اساسی می‌داند (۱۳). این نظریه فرض می‌کند که وقتی یک فرد توسط محیط اجتماعی حمایت می‌شود و نیازهای اساسی اطاعت از خود، شایستگی و تعلق را ارضا می‌کند، به طور طبیعی به سمت رشد و شکوفایی حرکت می‌کند (۱۴). در بین نیازهای متعدد انسان، نیازهای بنیادین روانشناختی، به دلایل مختلف از جمله ثبات آنها در طول زمان، تأثیرات عمیق آنها بر شخصیت و رفتار انسان و پیامدهای مثبت و منفی آنها در زمینه‌های درون فردی و بین فردی از اهمیت ویژه برخوردارند (۱۵). پژوهش‌ها نشان داده‌اند که از طریق ارضای نیازهای روانشناختی و افزایش انگیزش درونی می‌توان میزان رضایت از زندگی زناشویی و سلامت افراد را ارتقاء داد (۱۶). یکی از عواملی که به نظر می‌رسد با طلاق عاطفی مرتبط باشد، خود تمایز یافتگی^۳ است. تمایز یافتگی یک ترکیب پیچیده از بلوغ عاطفی، توانایی تفکر منطقی در یک موقعیت هیجانی و توانایی حفظ روابط عاطفی نزدیک است که موجبات سلامت روانی و خانوادگی فرد را محیا می‌کند (۱۷). شواهد تجربی به طور گسترده از تأثیر سطح تمایز خود بر ابعاد سلامت روان و نشانگان اختلالات روانی سخن به میان آورده و تمایز یافتگی خود را عامل مهمی در ارتقای سلامت روان دانسته‌اند (۱۸). در واقع، تمایز یافتگی خود، در سایه استقلال روانی و بلوغ عاطفی شکل می‌گیرد و امری دایمی و پویاست، به این معنا که افراد دائماً در تلاش برای حفظ تمامیت روانی خویش هستند. در نظام زناشویی نیز وقتی تمایز یافتگی زوجها بالا باشد احتمال سازگاری مناسب با تعارض‌ها نیز برای زوجها بیشتر می‌شود و واکنش‌های هیجانی نیز کاهش می‌یابد (۱۹). متغیر میانجی در این پژوهش ادراک رفتارهای فداکارانه همسر^۴ است. ادراک رفتارهای فداکارانه همسر به عنوان تمایل به رها کردن منافع شخصی و آنی در جهت رفاه و آسایش شریک ارتباطی (۲۰). فداکاری در واقع میل به نادیده گرفتن فعالیت و رفتاری است که فرد می‌خواهد یا انجام کارهایی که دوست ندارد (۲۱). فداکاری‌هایی که برای دستیابی به نتیجه مثبت انجام می‌شود، یعنی فداکاری‌هایی که با انگیزه استقبال صورت می‌گیرد، به شادی و آرامش بیشتر منجر می‌شود (۲۲). در مقابل، فداکاری‌هایی

فرآیند طلاق در اسلام منع نشده است، اما هنوز در فرهنگ جامعه سنتی کشورهای اسلامی از جمله ایران از روند طلاق جلوگیری شده است. به دلیل چالش‌های نوسازی و هنجارهای سنتی و همچنین تأثیر عوامل اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی، طلاق هزینه‌های سنگینی را بر خانواده‌ها، زنان و جامعه تحمیل می‌کند (۱). در طلاق عاطفی^۱، زوجین عواطف و احساسات خود را انکار می‌کنند زیرا همدیگر را خیلی دوست ندارند، پس پیامدهای منفی مختلف مانند اجتماعی، عاطفی و سلامتی از جمله تنهایی، ناراضی‌تی، سطح پایین رنج می‌برند، اما به همین محدود نمی‌شود؛ هم چنین باعث کاهش احترام و افزایش مشکلات خانوادگی و همچنین افسردگی و اضطراب می‌شود (۲). در بسیاری از موارد، خانواده‌ها در فرهنگ ایرانی هرگز به طور قانونی طلاق نمی‌گیرند. در عوض، آنها از نظر عاطفی طلاق می‌گیرند در حالی که برای محافظت از ساختار خانواده ازدواج می‌کنند، بدون اینکه بدانند طلاق عاطفی ممکن است خطرناک‌تر از طلاق قانونی و آشکارتر باشد. اگرچه هر دو نوع طلاق برای اعضای خانواده به ویژه کودکان نگران کننده است، اما مطالعات نشان داده است که طلاق عاطفی تأثیر منفی عاطفی بیشتری بر خانواده نسبت به طلاق رسمی دارد (۷)؛ همچنین نتایج مطالعات پاتن و کامپیل (۸)، محمدی و همکاران (۹) و شمسی تنها (۱۰) نیز حاکی از شناسایی عوامل طلاق عاطفی در زوجین است. بنابراین، لازم است فرایندهایی که می‌تواند خانواده را در برابر این نوع آسیب‌ها و چالش‌ها محافظت کند، شناسایی شود (۱۱). یکی از عواملی که به نظر می‌رسد با طلاق عاطفی مرتبط باشد، خود ارضای نیازهای بنیادی^۲ است. دسی و ریان (۱۲) در چارچوب تئوری خودتعیین‌گری معتقدند که حمایت از نیازهای اساسی روانشناختی برای بهزیستی و رضایت از زندگی همه افراد ضروری است. تئوری خودتعیینی یک نظریه کلان در مورد انگیزه، هیجان و رشد انسان است و به عوامل بازدارنده یا تسهیل کننده فرآیندهای خودشکوفایی در انسان می‌پردازد. نظریه نیازهای روانشناختی اساسی است که به عنوان انرژی مورد نیاز برای کمک به تعامل فعال با محیط، توسعه مهارت‌ها و رشد سالم در نظر گرفته می‌شود (۱۳). نظریه خودتعیینی

3 -Differentiation-self

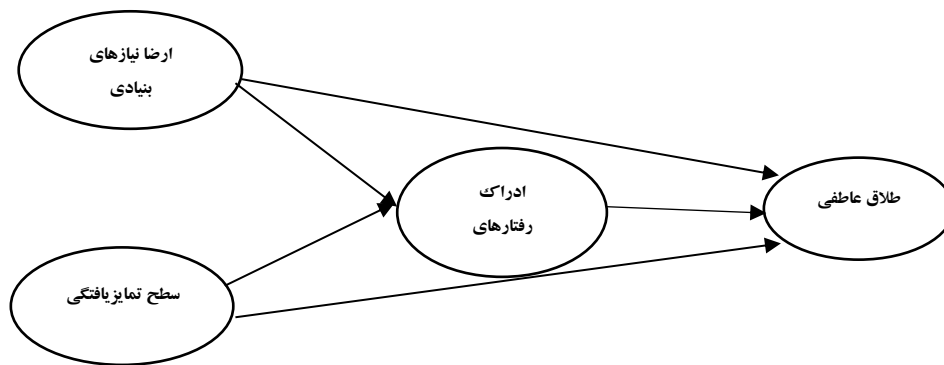
4 -Perception of spouse's sacrificial behaviors

1 - Emotional Divorce

2 -Satisfaction of basic needs

توجه به این که اکثر تحقیقات داخلی و خارج از کشور به بررسی طلاق عاطفی یا علل و پیامدهای طلاق عاطفی پرداخته‌اند و تحقیقات بسیار کمی رابطه متغیرهای رابطه ارضا نیازهای بنیادی روانشناختی، سطح تمایزیافتگی را مورد بررسی قرار داده‌اند. از دیدگاه نظری، شناسایی عوامل مؤثر بر طلاق عاطفی به ویژه رابطه ارضا نیازهای بنیادی روانشناختی، سطح تمایزیافتگی با میانجیگری ادراک رفتارهای فداکارانه همسر اهمیت بسیاری دارد و زمینه را برای پژوهش‌های بعدی فراهم می‌کند. پژوهش حاضر می‌تواند راهگشای خوبی برای محققان و درمانگران در زمینه ازدواج و خانواده درمانی در شناخت و بهبود عوامل مؤثر بر طلاق عاطفی باشد.

بنابراین، مسأله اصلی پژوهش حاضر این است که آیا بین مدل علی گرایش به طلاق عاطفی بر اساس ارضای نیازهای بنیادی، سطح تمایزیافتگی با میانجی‌گری ادراک رفتارهای فداکارانه همسر رابطه معنی داری وجود دارد و با بررسی پیشینه‌های پژوهشی و مبانی نظری آیا می‌توان این روابط را به صورت معادلات ساختاری بیان کرد. با توجه به مطالعه پژوهش‌های اخیر در زمینه طلاق عاطفی، پژوهشگران، پژوهش حاضر به یک مدل مفهومی پیشنهادی دست یافتند که در نمودار (۱) قابل مشاهده است.

پژوهش حاضر با توجه به هدف و روش اجرای آن، توصیفی از نوع همبستگی است. جامعه آماری پژوهش شامل کلیه زنان و مردان مراجعه کننده به مرکز مشاوره شهر کرمانشاه طی سالهای ۱۳۹۹-۱۴۰۰ می‌باشد. حجم نمونه ۳۸۴ مرد متاهل (۱۹۲ زن و ۱۹۲ مرد) متاهل و متقاضی طلاق است که به دلایل مختلف از زندگی زناشویی خود ناراضی بوده و تصمیم به طلاق گرفتند. روش نمونه‌گیری در دسترس بوده و به دلیل تشکیل کلاس‌های هفتگی و ماهانه برای مشاوره زوجین است. در این پژوهش از روش سرشماری استفاده شد؛ به این ترتیب

که برای اجتناب از پیامدهای منفی انجام می‌شود؛ یعنی فداکاری‌هایی با انگیزه اجتناب، باعث شادی و آرامش کمتری می‌شود و علاوه بر آن، رضایت از زندگی، رضایت و لذت از رابطه را کاهش می‌دهد احتمال افزایش اثرات منفی و ناسازگاری را بیشتر می‌کند. در رابطه ژانگ و لی (۲۳) در پژوهش رضائیان و همکاران (۲۴) نشان دادند رفتارهای فداکارانه به عنوان تمایل به رها کردن منافع شخصی و آنی در جهت رفاه و آسایش شریک ارتباطی (۲۰) و از دست دادن چیزی با ارزش و مهم بخاطر کسی که با ارزش تر و مهم تر است، لازمه هر ارتباط صمیمانه محسوب می‌شود (۲۵).

امروزه یکی از دغدغه‌های متخصصان حوزه خانواده و ازدواج، یافتن راه‌های مناسب برای پیشگیری از طلاق است. با توجه به افزایش صعودی طلاق در ایران، با توجه به شیوع این پدیده و اهمیت و تأثیر آن بر سازگاری و ثبات خانواده، شناخت دلایل طلاق عاطفی مانند کاهش ارضای نیازهای روانشناختی و سطح تمایزیافتگی در زوجین ضروری است. علاوه بر این، باید نقش برخی از متغیرهای رفتارهای ادراک فداکارانه همسر که ممکن است در وجود طلاق عاطفی در خانواده نقش داشته باشند، بررسی شوند. اجرای پژوهش حاضر از دو جنبه‌ی نظری و کاربردی حائز اهمیت است. با

اهداف پژوهش:

۱. تعیین تأثیر غیرمستقیم سطح تمایزیافتگی بر طلاق عاطفی از طریق ادراک رفتارهای فداکارانه همسر
۲. تعیین تأثیر غیرمستقیم رضا نیازهای بنیادی بر طلاق عاطفی از طریق ادراک رفتارهای فداکارانه همسر
۳. تعیین تأثیر مستقیم ادراک رفتارهای فداکارانه بر طلاق عاطفی

روش پژوهش و ابزار پژوهش

ب) ارضای نیازهای بنیادی روانشناختی^۲

این پرسشنامه به منظور شناخت ارضای نیازهای بنیادی روانشناختی توسط لاگوردیا و همکاران (۴) تهیه شده است. و سه خرده مقیاس ۱- نیازهای خودمختاری، ۲- شایستگی و ۳- ارتباط با دیگران را می‌سنجد. ضریب پایایی حاصل از اجرای آن روی مادر، پد، شریک رمانتیک و دوستان به ترتیب ۰/۹۲، ۰/۹۲، ۰/۹۲، ۰/۹۲ و ۰/۹۲ گزارش شده است. همچنین این مقیاس روایی بالایی را در پژوهش‌ها نشان داده است (۴). این مقیاس بر روی مدیران و دانشجویان نیز اجرا شده است که از روایی و پایایی مطلوبی برخوردار می‌باشد. آلفای بدست آمده در پژوهش‌های ایرانی ۰/۷۴ تا ۰/۷۹ می‌باشد (۲۷، ۲۸). در این پژوهش برای نیاز به خودمختاری، شایستگی و ارتباط به ترتیب ۰/۶۴، ۰/۷۶ و ۰/۶۹ به دست آمد. این پرسشنامه ۲۱ سوال دارد و پاسخ به سوالات این پرسشنامه در قالب یک مقیاس چهار درجه لیکرت می‌باشد. میزان ارضای نیاز به خودمختاری سوال‌های (۱، ۴، ۸، ۱۱، ۱۴، ۱۷ و ۲۰) میزان ارضای نیاز به شایستگی سوال‌های (۳، ۵، ۱۰، ۱۳، ۱۵ و ۱۹) و میزان ارضای نیاز به ارتباط سوال‌های (۲، ۶، ۷، ۹، ۱۲، ۱۶، ۱۸ و ۲۱). و همچنین سوال‌های شماره ۳، ۴، ۷، ۱۱، ۱۵، ۱۶، ۱۸، ۱۹ و ۲۰ باید برعکس نمره گذاری شوند. حداکثر نمره در خودمختاری، شایستگی و ارتباط به ترتیب ۴۲، ۴۹ و ۵۶ می‌باشد.

ج) مقیاس فرم کوتاه تمایز خود (DSI-SF)^۳

این مقیاس توسط دریک (۵) تهیه شده و شامل ۲۰ گویه‌ای براساس پرسشنامه تجدیدنظر شده اسکورون و اسمیت (۲۹) است. شرکت کنندگان به این پرسشنامه براساس مقیاس لیکرت ۶ گزینه‌ای از کاملاً نادرست (نمره یک) تا کاملاً درست (نمره شش) پاسخ می‌دهند. مجموع نمرات، نمره کل تمایزیافتگی را نشان می‌دهد. این پرسشنامه چهار خرده مقیاس دارد که عوامل درون روانی شامل موقعیت من و واکنش پذیری هیجانی و عوامل میان - فردی شامل گریز عاطفی و همجوشی با دیگران را اندازه گیری می‌کند. نمره بالا در مقیاس کل و موضع من، نشانگر تمایز بالا و موضع شخصی مستحکم تر است و نمرات بالا در مقیاس‌های واکنش پذیری هیجانی، گریز عاطفی و همجوشی با دیگران بیانگر واکنش هیجانی، گریز عاطفی و همجوشی کمتر است. دریک (۵) پایایی این پرسشنامه را با استفاده از آلفای کرونباخ ۰/۸۸ به دست آورده است. روایی ملاکی همزمان پرسشنامه با استفاده از رابطه آن با افسردگی، اضطراب حالت، اضطراب صفت، استرس و عزت نفس بررسی و مشخص شد سازه‌ی تمایزیافتگی با عزت نفس رابطه مثبت و با افسردگی، اضطراب حالت، اضطراب صفت و استرس رابطه منفی دارد. در ایران نیز فخاری و همکاران (۳۰) ضریب پایایی کل مقیاس را با روش آلفای کرونباخ ۰/۷۸ محاسبه کرده اند و روایی ملاکی همزمان نیز با اثبات رابطه آن با زیرمقیاس‌های سلامت عمومی تأیید شده است. در پژوهش حاضر با روش آلفای کرونباخ پایایی کل مقیاس، ۰/۷۶ محاسبه شد و برای خرده مقیاس‌های موقعیت من،

کلیه زوج‌های متقاضی طلاق مراجعه کننده به واحد مشاوره و مددکاری اجتماعی مورد بررسی قرار گرفته اند.

جنبه‌های اخلاقی مورد استفاده در پژوهش حاضر عبارتند از دادن اختیارات لازم به شرکت کنندگان برای شرکت در مطالعه و کسب رضایت شفاهی آنها، ایمن نگه داشتن اطلاعات شرکت کنندگان در مطالعه و اطمینان از محرمانه بودن اطلاعات آنها. ارائه گزارش به صورت گروهی بود. پرسشنامه‌ها اطلاعات دموگرافیک از قبیل سن، جنس، تحصیلات، شغل، تعداد سال‌های ازدواج و داشتن فرزند و محدوده سنی افراد بین ۲۰ تا ۴۵ سال و بالاتر بود. پس از تکمیل پرسشنامه‌ها، آنها جمع‌آوری و از مشارکت کنندگان در انجام پژوهش قدردانی شد. مدت زمان پژوهش ۶ ماه بود. از جمله ملاحظات که سعی شد در این پژوهش رعایت شود این بود که شرکت در این مطالعه برای شرکت کنندگان کاملاً رایگان و اختیاری در نظر گرفته شد. ملاک‌های ورود به این مطالعه عبارتند از:

- ۱- بالا بودن نمره طلاق عاطفی در بین نمونه‌ها، ۲- گذشت حداقل دوسال از زندگی مشترک در زمان انجام پژوهش ۳- نداشتن اختلالات روانی مزمن ۴- تمایل به شرکت در پژوهش.
- معیارهای خروج نیز شامل:
- ۱- ابتلا به اختلالات شخصیت ۲- زوجین غیربومی شهر کرمانشاه، ۳- گذراندن دوره‌های درمانی در زمان آزمون، ۴- عدم پاسخگویی و پرسشنامه‌های ناقص و نیز عدم تمایل به ادامه‌ی آزمون بود.

در این پژوهش، طلاق عاطفی (متغیر ملاک)، ارضای نیازهای بنیادی و سطح تمایزیافتگی (متغیر پیش بین) و ادراک رفتارهای فداکارانه همسر به عنوان متغیر میانجی در نظر گرفته شدند. ابزار سنجش شامل مقیاس طلاق عاطفی گاتمن (۳)، ارضای نیازهای بنیادی روانشناختی گاردیا، دسی و رایان (۴)، سطح تمایزیافتگی دریک (۵) و ادراک رفتارهای فداکارانه همسر (PSBM) هارپر و فیگرس (۶) بود.

ابزار پژوهش

الف) پرسشنامه طلاق عاطفی^۱

پرسشنامه طلاق عاطفی گاتمن در سال ۱۹۹۹ طراحی شده (۳) و شامل سوالاتی درباره جنبه‌های مختلف زندگی زوجین می‌باشد. این مقیاس ۲۴ سوالی است و به شیوه بله یا خیر باید به آن جواب داد. هر چقدر میزان جواب‌های بله بیشتر باشد احتمال طلاق عاطفی بیشتر است. بعد از جمع کردن پاسخ‌های بله، اگر تعداد آن، برابر ۸ و بالاتر بود زندگی افراد در معرض خطر و جدایی قرار دارد (۳). در پژوهش احمدلو و زینالی درستی این ابزار تأیید و قابلیت اعتماد آن با استفاده از آلفای کرونباخ ۰/۸۷ به دست آمد (۲۶). در این پژوهش نیز قابلیت اعتماد ابزار با آلفای کرونباخ ۰/۹۰ به دست آمد.

برخی هم بصورت آنلاین از طریق اینترنتی نسبت به پاسخگویی به پرسشنامه‌ها جمع آوری گردید؛ همچنین با استفاده از نرم افزار SPSS 23، تجزیه و تحلیل استنباطی با روش‌های آماری ضریب همبستگی پیرسون و معادلات ساختاری با استفاده از نرم افزار Smart PLS 3.2.8 تحلیل و تبیین شد. آلفای کرونباخ در مطالعه پیش رو برای مؤلفه طلاق عاطفی (۰/۷۶)، ارضا نیازهای بنیادی روانشناختی (۰/۷۸)، سطح تمایز یافتگی (۰/۸۵)، ادراک رفتارهای فداکارانه همسر (۰/۷۶) برآورد شده است. چون مقدار آلفای کرونباخ همه پرسشنامه‌ها بیشتر از ۰/۷۰ است، لذا می‌توان نتیجه گرفت که پرسشنامه‌های حاضر از پایایی قابل قبولی برخوردارند.

یافته‌های پژوهش

شاخص‌های آماری پژوهش حاضر از لحاظ تحصیلات (۷/۸ درصد) زیر دیپلم، (۱۵/۹ درصد) دیپلم، (۲۹/۴ درصد) کاردانی، (۳۲/۳ درصد) کارشناسی و (۱۴/۶ درصد) کارشناسی ارشد و بالاتر برآورد شده است. از لحاظ سنی (۴۲/۲ درصد) در سنین ۲۰-۳۰ سالگی، (۳۶/۳ درصد) در سنین ۳۱-۴۰ سالگی، (۱۹/۱ درصد) در سنین ۴۱-۵۰ سالگی، (۲/۴ درصد) بالاتر از ۵۰ سال سن بودند. از لحاظ مدت زمان ازدواج (۵۰/۸ درصد) بین ۱-۱۰ سال، (۳۱/۵ درصد) بین ۱۱-۲۰ سال، (۱۷/۷ درصد) بیشتر از ۲۰ سال بودند. میانگین برای متغیرهای سطح تمایز یافتگی، ارضا نیازهای بنیادی، ادراک رفتارهای فداکارانه همسر و طلاق عاطفی به ترتیب برابر با ۰/۷۸، ۰/۸۶، ۰/۹۴ و ۰/۳۲ می‌باشد؛ همچنین انحراف استاندارد برای این متغیرها به ترتیب برابر ۰/۲۰۸، ۰/۴۳۵، ۰/۷۳۰ و ۰/۱۳۳ می‌باشد.

متغیرهای پژوهش

یافته‌های توصیفی این پژوهش براساس آماره‌های توصیفی نشان داد که میانگین و انحراف استاندارد برای متغیرهای پژوهش، برای طلاق عاطفی ارضای نیازهای بنیادی، سطح تمایز یافتگی، ادراک رفتارهای فداکارانه به شرح زیر است:

جدول ۱- آماره‌های توصیفی متغیرهای پژوهش

متغیر	خرده مقیاس	میانگین	انحراف استاندارد
طلاق عاطفی	-	۲۹/۹۲	۳/۰۵۶
ارضای نیازهای بنیادی	خودمختاری	۳۲/۰۲	۴/۲۲۶
	شایستگی	۲۹/۶۲	۳/۴۸۳
سطح تمایز یافتگی	ارتباط با دیگران	۴۵/۱۱	۴/۸۸۵
	موقعیت من	۱۱/۱۷	۲/۷۵۱
	هم آمیختگی	۱۴/۵۳	۳/۴۷۴
	گسلش عاطفی	۱۲/۲۷	۲/۵۳۹
ادراک رفتارهای فداکارانه همسر	واکنش هیجانی	۱۲/۷۰	۲/۳۸۴
	رفتارهای خود	۱۰۵/۲۸	۹/۹۸۴
	رفتارهای شریک	۸۶/۳۱	۶/۱۱۷

هم آمیختگی، گسلش عاطفی و واکنش هیجانی به ترتیب ضرایب آلفای ۰/۶۰، ۰/۶۳، ۰/۷۸ و ۰/۶۲ به دست آمده است.

د ادراک رفتارهای فداکارانه همسر^۱

پرسشنامه رفتارهای فداکارانه (PSBM): این پرسشنامه هارپر و فیگرس (۶) تهیه شده است. پرسشنامه رفتارهای فداکارانه یک ابزار ۵۰ سوالی است که ۲۵ سوال اول در برگزیده رفتارهای فداکارانه خود فرد و ۲۵ سوال دوم در برگزیده ادراک فرد از رفتارهای فداکارانه شریک زندگی اش می‌باشد. آزمودنی با استفاده از یک درجه بندی از نوع لیکرت در دامنه ای از ۱ (هرگز) تا ۵ (همیشه) به سوالات جواب می‌دهد و حداقل نمره ۵۰ و حداکثر نمره ۲۵۰ گزارش می‌شود. هرچه نمره بالاتر از میانگین باشد نشانه انجام رفتارهای فداکارانه از طریق زوجین است. هارپر و فیگرس (۶) در بررسی خود پایایی این مقیاس را با روش آلفای کرونباخ برای شوهران ۰/۸۴ و برای همسران ۰/۸۱ عنوان کرده است. کاوند، خجسته مهر و سودانی (۳۱) پایایی این مقیاس را با روش آلفای کرونباخ که ضریب پایایی ۲۵ سوال اول به ترتیب در مردان ۰/۹۰ و در زنان ۰/۸۸ و ضریب پایایی ۲۵ سوال دوم هم در مردان و هم در زنان ۰/۹۲ گزارش کرده است؛ همچنین روایی سازه این مقیاس با پرسشنامه کیفیت زناشویی نورتون (۳۲) در نمونه مردان ۰/۵۵ و ۰/۶۵ و در نمونه زنان ۰/۵۱ و ۰/۶۸ به دست آمد که همگی در سطح ۰/۰۱ معنادار بودند. در پژوهش حاضر برای تعیین روایی پرسشنامه حاضر به ۱۰ نفر از اساتید مجرب رشته روان شناسی داده شد و پس از بررسی اظهار نمودند که این پرسشنامه قادر به سنجش رفتارهای فداکارانه در رابطه با همسر می‌باشد. در این پژوهش نیز قابلیت اعتماد ابزار با آلفای کرونباخ ۰/۹۴ به دست آمد.

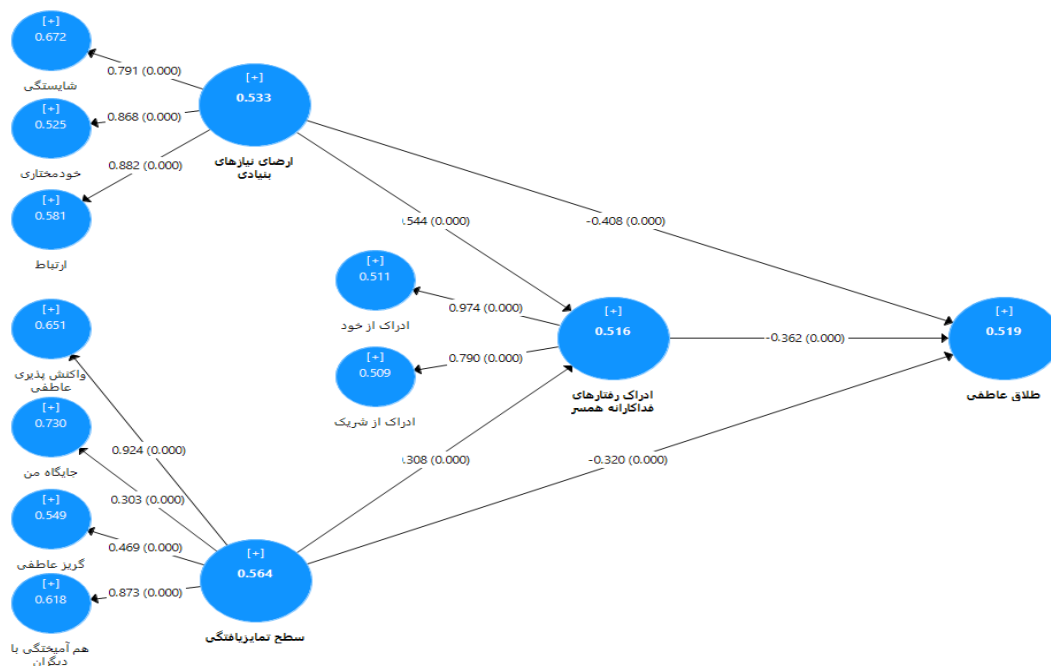
شیوه اجرای پژوهش

جهت انجام پژوهش کلیه زوجین شهر کرمانشاه با توجه به ملاک‌های ورود و خروج ۳۸۴ نفر (۱۹۲ زوج) به صورت در دسترس انتخاب شدند. با توجه به شیوع ویروس کرونا و فاصله گذاری اجتماعی پرسشنامه‌ها رو بصورت پرینت شده به منزل آزمودنی‌ها ارسال شد و

و به عنوان روش ساخت نظریه می‌تواند به کار رود (۳۳). بر خلاف مدل یابی معادلات ساختاری مبتنی بر کوواریانس، کمترین مجذورات جزئی به جای بازتولید ماتریس کوواریانس تجربی، بر بیشترین واریانس تبیین شده متغیرهای وابسته بوسیله متغیرهای مستقل تمرکز دارد؛ همچنین مدل‌یابی مسیر PLS فرض‌های سخت‌گیرانه کمتری درباره توزیع متغیرها و خطا دارد و وابسته به توزیع نیست و با داده‌های اسمی، ترتیبی و پیوسته به کار می‌رود.

در تدوین مدل اولیه مجموعاً تعداد ۱۱۵ گویه (۲۱ گویه برای متغیر ارضای نیازهای بنیادی، ۲۰ گویه برای متغیر سطح تمایزیافتگی، ۵۰ گویه برای ادراک رفتارهای فداکارانه همسر و ۲۴ گویه برای متغیر طلاق عاطفی) وارد شد. در بررسی اولیه مدل، گویه‌های با بار عاملی کمتر از ۰/۵ مشخص و از مدل حذف گردید

با استفاده از تحلیل معادلات ساختاری به بررسی کفایت و مناسب بودن مدل مفهومی پژوهش پرداخته شد. به منظور تحلیل مدل مفهومی پژوهش از نرم افزار اسمارت پی ال اس^۱ نسخه ۳،۲،۸ استفاده شد. مدل یابی معادلات ساختاری روش نیرومندی در تحلیل داده‌های چند متغیری می‌باشد. کمترین مجذورات جزئی روش نسبتاً جدیدی از معادلات ساختاری رگرسیونی است. این روش هم برای رگرسیون ساده و هم چند متغیری با چند متغیر وابسته کاربرد دارد. PLS بر اساس برآورد کمترین مجذورات با هدف اولیه بهینه ساختن تبیین واریانس در سازه‌های وابسته مدل‌های معادلات ساختاری است. بر خلاف مدل‌یابی معادلات ساختاری مبتنی بر کوواریانس که میزان برازش مدل مفروض را ارزیابی می‌کند و در نتیجه برآورد مدل در جهت تبیین، آزمون و تایید نظریه است، روش PLS پیش‌بینی مدار بوده، به نظریه قوی نیاز ندارد

شکل ۱- مدل ساختاری بر اساس مدل مفهومی با ضرایب مسیر استاندارد، مقادیر AVE و معنی‌داری ضرایب

معرف و متغیر مکنون بررسی شود. پایایی معرف از طریق سنجش بارهای عاملی و پایایی متغیرهای مکنون از طریق پایایی ترکیبی^۷ بررسی شد. پایایی در سطح معرف، توان دوم بارهای عاملی گویه‌ها می‌باشد که حداقل باید ۰/۵ باشد و به این معنی است که حداقل نصف واریانس شاخص توسط متغیر مکنون تبیین شده است؛ بنابراین بارهای عاملی بزرگتر از ۰/۷ مطلوب می‌باشد و بارهای زیر ۰/۴ لازم است که حذف شوند. بارهای عاملی بین ۰/۴ و ۰/۷ را در صورتی که با حذف آن‌ها مقدار روایی همگرا (AVE) افزایش یابد می‌توان حذف کرد (۳۵). با توجه به اینکه گویه‌های متغیرهای مکنون انعکاسی مربوط به یک

شکل ۱ نمودار مدل ساختاری نهایی بر اساس مدل مفهومی با مقادیر AVE^۲ (میانگین واریانس استخراجی^۴)، مقادیر ضرایب مسیر استاندارد و معنی‌داری آن‌ها را نشان می‌دهند. همانطور که ملاحظه می‌شود مقادیر AVE برای همه متغیرها بیشتر از مقدار ۰/۵ بوده (۳۴) و همه ضرایب مسیر استاندارد در سطح خطای ۰/۰۵ $P <$ معنی‌دار می‌باشند. حال برای بررسی مدل اندازه‌گیری سایر نتایج نیز مشاهده می‌شوند.

در بررسی مدل‌های بیرونی از سه معیار پایایی، روایی همگرا^۵ و روایی واگرا^۶ استفاده شد. در بخش پایایی لازم است که پایایی در سطح

اعداد نمایش داده شده در وسط دایره مربوط به هر متغیر^۴

5 Convergent Validity

6 Divergent Validity

7 Composite Reliability

1. Smart Partial Least Squares (PLS)

۲ جهت وضوح بهتر و بیشتر مدل، با استفاده از نرم‌افزار گویه‌های هر متغیر

مکنون در آن مخفی شده است. علامت (+) روی دایره متغیرهای مکنون

نشان دهنده این مطلب می‌باشد.

3 Average Variance Extracted

حیطه می‌باشند پس حذف یک یا چند مورد از گویه‌ها تأثیر زیادی بر روایی محتوایی ندارد.

جدول ۲- نتایج سه معیار آلفای کرونباخ، پایایی ترکیبی و روایی همگرا

متغیر	زیر مقیاس	آلفای کرونباخ ($Alpha > .07$)	پایایی ترکیبی ($C.R. > .07$)	میانگین واریانس استخراجی ($AVE > .05$)
	خودمختاری	۰/۷۷۱	۰/۷۶۴	۰/۵۲۵
ارضای نیازهای	شایستگی	۰/۷۴۵	۰/۸۰۰	۰/۶۷۲
	ارتباط	۰/۷۴۶	۰/۸۰۶	۰/۵۸۱
بنیادی	ارضای نیازهای بنیادی	۰/۷۷۶	۰/۸۴۹	۰/۵۳۳
	واکنش پذیری عاطفی	۰/۸۲۰	۰/۸۸۱	۰/۶۵۱
سطح تمایز یافتگی	جایگاه من	۰/۷۶۵	۰/۸۴۳	۰/۷۳۰
	گریز عاطفی	۰/۷۲۵	۰/۸۳۰	۰/۵۴۹
	هم‌آمیختگی با دیگران	۰/۷۷۹	۰/۸۶۰	۰/۶۱۸
	سطح تمایز یافتگی	۰/۸۶۹	۰/۹۰۰	۰/۵۶۴
ادراک رفتارهای	ادراک از خود	۰/۸۳۹	۰/۸۷۹	۰/۵۱۱
	ادراک از شریک	۰/۷۷۵	۰/۸۳۸	۰/۵۰۹
فداکارانه همسر	ادراک رفتارهای فداکارانه همسر	۰/۸۸۱	۰/۹۰۵	۰/۵۱۶
	طلاق عاطفی	۰/۸۶۶	۰/۸۹۵	۰/۵۱۹

آن ۰/۵۰ است (۳۶). نتایج گویای آن است که گویه‌های حفظ شده دارای پایایی مطلوبی می‌باشند. در این مدل روایی همگرایی متغیرهای ارضای نیازهای بنیادی، سطح تمایز یافتگی، ادراک رفتارهای فداکارانه همسر و طلاق عاطفی به ترتیب برابر ۰/۵۳۳، ۰/۵۶۴، ۰/۵۱۶ و ۰/۵۱۹ بوده که همگی در سطح مناسب و قابل قبولی می‌باشند.

با توجه به اینکه مقدار آلفای کرونباخ همه متغیرها بزرگتر از حد مناسب ۰/۷ می‌باشد، از پایایی خوبی برخوردار می‌باشند. مقدار ضریب پایایی ترکیبی (ضریب دیلون - گلدشتاین) برای هر متغیر بیشتر از حد مطلوب ۰/۷ بوده و نتیجه بر مناسب بودن پایایی ترکیبی هر متغیر دارد. معیار ارزیابی روایی همگرا به معنی میانگین واریانس مشترک بین متغیر مکنون و معرف‌هایش می‌باشد و حداقل مقدار قابل قبول برای

جدول ۳- ماتریس فورنل و لارکر و شاخص HTMT جهت بررسی روایی واگرا

سازه‌ها	۱	۲	۳	۴
ارضای نیازهای بنیادی	۰/۷۳۰	۰/۷۲۹	۰/۸۲۳	۰/۷۰۲
سطح تمایز یافتگی	۰/۵۸۱	۰/۷۵۱	۰/۷۱۰	۰/۴۰۰
ادراک رفتارهای فداکارانه همسر	۰/۶۲۳	۰/۶۲۴	۰/۷۱۸	۰/۶۶۱
طلاق عاطفی	۰/۶۰۰	۰/۳۴۳	۰/۵۸۲	۰/۷۲۰

جدول ۳ بررسی روایی واگرایی مدل پژوهش را با استفاده از دو شاخص فورنل و لارکر (مقادیر قطر و پایین قطر) و HTMT^۱ (مقادیر بالای قطر) نشان می‌دهد. روایی واگرا، اندازه‌ای است که یک سازه به درستی از سایر سازه‌ها با معیار تجربی متمایز می‌شود. این روایی در دو سطح معرف و متغیر مکنون محاسبه می‌شود. در سطح معرف برای محاسبه روایی واگرا، از بارهای عرضی استفاده می‌شود که لازم است بار یک معرف متناظر سازه، بیشتر از همه بارهای آن معرف روی سایر سازه‌ها باشد. این شرط در مورد همه معرف‌ها رعایت شده که البته به

دلیل طولانی بودن جدول از ارائه آن خودداری شده است. در سطح متغیر مکنون از معیار فورنل-لارکر استفاده شد که ریشه دوم میانگین واریانس استخراج شده (AVE)، هر متغیر مکنون باید بیشتر از بالاترین همبستگی آن سازه با سایر سازه‌های مدل باشد؛ یعنی مقدار جذر میانگین واریانس استخراجی (AVE) متغیرهای مکنون در پژوهش حاضر که در خانه‌های موجود در قطر اصلی ماتریس قرار گرفته‌اند، از مقدار همبستگی میان آنها که در خانه‌های زیرین و راست قطر اصلی ترتیب داده شده‌اند بیشتر باشد. منطق این سازه این است که یک سازه

1 Heterotrait-Monotrait Ratio

روش میزان همبستگی بین شاخص‌های یک سازه با همبستگی آن‌ها با سازه‌های دیگر مقایسه می‌شود (۳۷). با توجه به مقادیر دو شاخص مشاهده می‌شود که همه متغیرهای مدل پژوهشی دارای روایی و اگرایی قابل قبولی می‌باشند. حال در ادامه مدل درونی (ساختاری) پژوهش بررسی می‌گردد.

باید واریانس بیشتری با معرف‌های خود تا سایر سازه‌ها داشته باشد (۳۴). معیار HTMT توسط هنسler و همکاران (۳۷) برای ارزیابی روایی و اگرایی ارائه شد. حد مجاز این معیار میزان ۰/۸۵ تا ۰/۹۰ می‌باشد. اگر مقادیر این معیار کمتر از ۰/۹۰ باشند، روایی و اگرایی قابل قبول است. در این

جدول ۴- شاخص‌های هم‌خطی، اثرات مستقیم و غیرمستقیم و اندازه اثر مدل درونی پژوهش

اندازه (f^2)	اثر مستقیم			هم‌خطی (VIF)	مسیر	
	Sig	T	B		مقصد	مبدا
۰/۴۷۴	۰/۰۰۱	۱۳/۰۱۵	۰/۵۴۴	۱/۵۱۰	ادراک رفتارهای فداکارانه همسر	ارضای نیازهای بنیادی
۰/۱۵۷	۰/۰۰۱	-۵/۷۶۷	-۰/۴۰۸	۲/۲۲۶	طلاق عاطفی	ارضای نیازهای بنیادی
۰/۱۵۲	۰/۰۰۱	۵/۲۷۶	۰/۳۰۸	۱/۵۱۰	ادراک رفتارهای فداکارانه همسر	سطح تمایز یافتگی
۰/۱۷۴	۰/۰۰۱	-۵/۴۱۲	-۰/۳۲۰	۱/۷۳۹	طلاق عاطفی	سطح تمایز یافتگی
۰/۱۹۳	۰/۰۰۱	-۵/۶۰۵	-۰/۳۶۲	۲/۴۱۵	طلاق عاطفی	ادراک رفتارهای فداکارانه همسر
اثر غیر مستقیم						
-	۰/۰۰۱	-۴/۲۴۷	-۰/۱۹۷	-	طلاق عاطفی	ارضای نیازهای بنیادی
-	۰/۰۰۱	-۴/۱۷۹	-۰/۱۱۱	-	طلاق عاطفی	سطح تمایز یافتگی

($\beta = -0.362, p = 0.001$) منفی و در سطح خطای $P < 0.01$ معنی‌دار می‌باشد. اثر کل غیرمستقیم ارضای نیازهای بنیادی با طلاق عاطفی ($\beta = -0.197, p = 0.001$) منفی و اثر کل غیرمستقیم سطح تمایز یافتگی با طلاق عاطفی ($\beta = -0.111, p = 0.001$) منفی و در سطح خطای $P < 0.01$ معنی‌دار می‌باشند.

سومین معیار ارزیابی مدل درونی، اندازه اثر (f^2) می‌باشد که نشان دهنده تغییر در مقدار (R^2) پس از حذف یک متغیر مکنون برون‌زای معین از مدل می‌باشد. کوهن (۳۸) مقادیر ۰/۰۲، ۰/۱۵ و ۰/۳۵ را به ترتیب اثرات کوچک، متوسط و بزرگ معرفی کرده است. بر اساس نتایج جدول ۴ مشاهده می‌شود که اثر ارضای نیازهای بنیادی بر متغیر ادراک رفتارهای فداکارانه همسر ($f^2 = 0.474$) اندازه اثر بزرگ و اثر ارضای نیازهای بنیادی بر طلاق عاطفی ($f^2 = 0.157$)، اثر سطح تمایز یافتگی بر ادراک رفتارهای فداکارانه همسر ($f^2 = 0.152$)، اثر سطح تمایز یافتگی بر طلاق عاطفی ($f^2 = 0.174$) و اثر ادراک رفتارهای فداکارانه همسر بر طلاق عاطفی ($f^2 = 0.193$) اندازه اثر متوسط می‌باشد. در آخر با بررسی شاخص ریشه میانگین مربعات باقی مانده استاندارد شده ($SRMR$)، مقدار ۰/۰۸۷ به دست آمد که کمتر از حد معیار آن (مقدار ۰/۱) بوده و نشان از مناسب بودن این شاخص دارد. در نسخه جدید نرم افزار PLS شاخص‌های Q^2 و GOF منسوخ و حذف شده‌اند.

با توجه به جدول ۴، در بخش مدل درونی، ارتباط بین متغیرهای مکنون پژوهش مورد تحلیل قرار گرفت. اولین معیار برای بررسی مدل درونی، بررسی عدم هم‌خطی بودن متغیرهاست که به این منظور از شاخص تحمل و عامل تورم واریانس (VIF) استفاده شد. سطح تحمل کمتر از ۰/۲ (VIF بالاتر از ۵)، نشان دهنده هم‌خطی بودن بین متغیرها می‌باشد که با توجه به جدول ۴ مشاهده می‌شود شرط عدم هم‌خطی برای هر متغیر رعایت شده است.

دومین معیار ارزیابی مدل درونی، ضرایب مسیر می‌باشند که به منظور بررسی معنی‌داری آن‌ها از رویه خودگردان سازی استفاده شده که این ضرایب به همراه مقدار آماره T متناظر خود، سطح معنی‌داری و همچنین فاصله اطمینان برای اثرات مستقیم و غیرمستقیم در جدول ۴ آورده شده است. با توجه به جدول فوق مشاهده می‌شود اثر مستقیم ارضای نیازهای بنیادی با متغیر ادراک رفتارهای فداکارانه همسر ($\beta = 0.544, p = 0.001$) مثبت و با طلاق عاطفی ($\beta = -0.408, p = 0.001$) منفی و در سطح خطای $P < 0.01$ معنی‌دار می‌باشند. همچنین اثر مستقیم متغیر سطح تمایز یافتگی با ادراک رفتارهای فداکارانه همسر ($\beta = 0.308, p = 0.001$) مثبت و با طلاق عاطفی ($\beta = -0.320, p = 0.001$) منفی و در سطح خطای $P < 0.01$ معنی‌دار می‌باشند. همچنین اثر مستقیم متغیر ادراک رفتارهای فداکارانه همسر با طلاق عاطفی

1 Standardized Root Mean Square Residual

نقش‌ها و در نتیجه عملکرد بهینه ضروری است و در چارچوب خانواده می‌توان گفت زمانی که این نیازها ارضا شوند و به خوبی پرورش یابند باعث بهبود عملکرد خانواده می‌شود که آن هم به نوبه خود بر کاهش طلاق عاطفی تاثیر می‌گذارد. یافته‌های پژوهشی نشان می‌دهد که همراه با افزایش ارضای نیازها در روابط عاشقانه، حرمت خود، سرزندگی و عواطف مثبت زوجین افزایش و عواطف منفی کاهش می‌یابد. بدین ترتیب پیامدچنین وضعیتی آن است که افراد بسته به میزان ارضای نیازهای خود در روابط عاشقانه، رضایت خرسندی بیشتری را از آن رابطه گزارش می‌دهند (۴۷).

سطح طلاق عاطفی قابل توجه است و نیاز به توجه ویژه مشاوران و مربیان دارد؛ به ویژه اینکه طلاق عاطفی نه تنها بر روابط درونی زوجین بلکه بر مسئولیت‌ها و نقش‌های آنها در کل نظام خانواده تاثیر می‌گذارد. در اصل، این مطالعه تأیید می‌کند که وقتی زوج‌ها به هم نزدیک می‌شوند، افکار، ایده‌ها و تجربیات نسلی مشابهی را به اشتراک می‌گذارند؛ با این حال، شکاف بزرگ بین آنها در دیدگاه‌ها و انتظارات است که می‌تواند باعث سوء تفاهم‌ها و در نتیجه اختلال در عملکرد شود که ممکن است منجر به درگیری عاطفی و در نتیجه طلاق عاطفی شود.

پژوهش خسروی و همکاران (۴۶) نشان داد شناسایی عوامل به همراه برنامه‌ریزی مناسب، می‌تواند منجر به کاهش طلاق عاطفی شود. جعفری سلطانی و همکاران (۳۹) از این باور حمایت می‌کند که روابط اولیه افراد در محیط خانواده به شکل سبک دلبستگی خاص و سطوح بالا یا پایین تمایز یافتگی منجر می‌گردد و این تجارب اولیه بر روابط بین فردی زوجین در بزرگسالی تاثیر مستقیم می‌گذارد. بوئن (۴۸) معتقد است که در رابطه زناشویی هرگاه سطح تمایز یافتگی هر دو زوج پایین باشد آمیزش عاطفی بیشتری روی می‌دهد که این حالت منجر به کاهش کیفیت زناشویی و سازگاری پایین در روابط زناشویی می‌شود؛ در عوض زوج‌هایی که حداقل آمیزش عاطفی را با هم دارند، بیشترین فردیت را نیز دارند و این، امکان با هم بودن باثبات و محکم‌تری به آنها می‌دهد.

نظریه خودتعیین‌گری بر این باور است که در تمام انسان‌ها بسته به میزان ارضای نیازهای بنیادین روانشناختی، روابط عاشقانه رضایت بخش‌تر خواهند بود. بر این اساس می‌توان گفت ارضای نیازهای بنیادی خودمختاری، شایستگی و تعلق در افراد، باعث بهبود عملکرد خانوادگی آنها در زمینه‌های حل مشکل، ارتباط، نقش‌ها، همراهی عاطفی و آمیزش عاطفی می‌شود. در تبیینی دیگر، بر پایه نظریه خودتعیین‌گری، ارضای نیازهای بنیادی روانشناختی بر نتایج مثبت انگیزشی و رفتاری اثر می‌گذارد. نظریه خودتعیین‌گری فرض می‌کند که ارضای نیازهای بنیادین روانشناختی برای انگیزش درونی و انجام کامل وظایف و نقش‌ها و در نتیجه عملکرد بهینه ضروری است و در چارچوب خانواده می‌توان گفت زمانی که این نیازها ارضا شوند و به خوبی پرورش یابند باعث بهبود عملکرد خانواده می‌شود که آن هم به نوبه خود بر کاهش طلاق عاطفی تاثیر می‌گذارد. یافته‌های پژوهشی نشان می‌دهد که همراه با افزایش ارضای نیازها در روابط عاشقانه، حرمت خود، سرزندگی و عواطف مثبت زوجین افزایش و عواطف منفی کاهش می‌یابد. بدین

با توجه به نتایج بدست آمده در شکل ۱ مشاهده شد که همه ضرایب مسیر بین متغیرها در سطح اطمینان ۹۵ درصد معنی‌دار بودند و نیز سایر معیارها و مدل‌های اندازه‌گیری دلالت بر تأیید مدل نهایی داشتند؛ بنابراین می‌توان نتیجه گرفت که روابط بین متغیرهای حاضر در مدل علی گرایش به طلاق عاطفی بر اساس ارضای نیازهای بنیادی، سطح تمایز یافتگی با میانجی‌گری ادراک رفتارهای فداکارانه همسر در سطح خطای $P < 0/01$ معنی‌دار می‌باشند و مدل مورد بررسی از نظر آماری پذیرفته می‌باشد.

بحث و نتیجه گیری

هدف از پژوهش حاضر مدل علی گرایش به طلاق عاطفی بر اساس ارضای نیازهای بنیادی، سطح تمایز یافتگی با میانجی‌گری ادراک رفتارهای فداکارانه همسر بود. نتایج با توجه به مدل برآزش یافته نشان داد تأثیر غیرمستقیم سطح تمایز یافتگی بر طلاق عاطفی از طریق ادراک رفتارهای فداکارانه همسر برابر $0/111 -$ بوده که در سطح $P < 0/01$ معنی‌دار می‌باشد، تأثیر غیرمستقیم ارضای نیازهای بنیادی بر طلاق عاطفی از طریق ادراک رفتارهای فداکارانه همسر برابر $0/197 -$ بوده که در سطح $P < 0/01$ معنی‌دار می‌باشد؛ همچنین تأثیر مستقیم ادراک‌های رفتارهای فداکارانه بر طلاق عاطفی برابر $0/362 -$ بود که در سطح $P < 0/01$ معنی‌دار می‌باشد. این پژوهش با پژوهش‌های جعفری سلطان آبادی، منیرپور و میرزاحسینی (۳۹)، خان محمدی و همکاران (۴۰)، کاظمیان مقدم و همکاران (۴۱)، رضایی، میرزاده کوهشاهی و یعقوبی ترکی (۴۲)، نیشیمیورا و سوزوکی (۴۳) و دیست و سمدال (۴۴) همسو می‌باشد.

در تبیین این پژوهش می‌توان گفت که خانواده نخستین کانون تأمین نیازهای عاطفی برای زوجین محسوب می‌شود. با توجه به افزایش طلاق‌های رسمی در جامعه ایران نظر محققین و کارشناسان بر این است با وضعیت دیگری به عنوان طلاق پنهان روبرو هستیم که چه بسا مشکلاتی بیشتر و بزرگتر از طلاق رسمی را در پی دارد و آن طلاق عاطفی است. در این پژوهش توجه خاصی به طلاق عاطفی (پنهان) شده است که در آن تصویر نظام خانواده از بیرون ثابت به نظر می‌رسد، اما در درون توخالی است. انحراف و نارضایتی زناشویی را می‌توان از بیگانگان پنهان کرد اما بر افراد خانواده به ویژه فرزندان تأثیر منفی می‌گذارد (۴۵).

طلاق عاطفی می‌تواند زندگی را برای افراد سخت و دشوار کند و موجب بروز مشکلات متعدد دیگری شود (۴۶). نظریه خودتعیین‌گری بر این باور است که در تمام انسان‌ها بسته به میزان ارضای نیازهای بنیادین روانشناختی، روابط عاشقانه رضایت بخش‌تر خواهند بود. بر این اساس می‌توان گفت ارضای نیازهای بنیادی خودمختاری، شایستگی و تعلق در افراد باعث بهبود عملکرد خانوادگی آنها در زمینه‌های حل مشکل، ارتباط، نقش‌ها، همراهی عاطفی و آمیزش عاطفی می‌شود. در تبیینی دیگر، بر پایه نظریه خودتعیین‌گری، ارضای نیازهای بنیادی روانشناختی بر نتایج مثبت انگیزشی و رفتاری اثر می‌گذارد. نظریه خودتعیین‌گری فرض می‌کند که ارضای نیازهای بنیادین روانشناختی برای انگیزش درونی و انجام کامل وظایف و

ملاحظات اخلاقی

پیش از اجرای پژوهش از شرکت کنندگان رضایت آگاهانه کتبی گرفته شد و تمام شرکت کنندگان با رضایت خود در پژوهش شرکت داشتند و محققان به آن‌ها اطمینان دادند که نتایج تحقیق محرمانه خواهد بود.

پیروی از اصول اخلاق پژوهش

این پژوهش برگرفته از پایان‌نامه دکترای و زیر نظر کمیته اخلاق دانشگاه آزاد اسلامی واحد سنندج و با کد اخلاقی به شناسه IR.IAU.SDJ.REC.1400.071 انجام گرفته است. ملاک‌ها و ضوابط اخلاقی انجمن روان‌شناسی آمریکا و ملاک‌های اخلاقی سازمان نظام روان‌شناسی و مشاوره ایران در نظر گرفته شد. تمام نکات اخلاقی شامل رازداری، در اولویت بودن سلامت روان‌شناختی شرکت کنندگان، امانت‌داری، دقت در استناددهی، قدردانی از دیگران، رعایت ارزش‌های اخلاقی در گردآوری داده‌ها، رعایت حریم خصوصی شرکت کنندگان توسط پژوهشگران مدنظر قرار گرفته است.

حامی مالی

تمام منابع مالی و هزینه پژوهش و انتشار مقاله تماماً بر عهده نویسندگان بوده و هیچ‌گونه حمایت مالی دریافت نشده است.

مشارکت نویسندگان

مقاله برگرفته از پایان‌نامه مقطع دکتراست. نویسنده اول دانشجوی مقطع دکتری است؛ نویسنده دوم استاد راهنما و نویسنده مسئول است؛ نویسنده سوم استاد مشاور پایان‌نامه می‌باشند.

تعارض منافع

این نوشتار برگرفته از پایان‌نامه دکترای تحت عنوان «مقایسه اثر بخشی برنامه آموزشی مبتنی بر مدل علی گرایش به طلاق عاطفی و طرحواره درمانی بر نشاط زناشویی» است (گروه روانشناسی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد سنندج) است و با منافع شخصی یا سازمانی منافات ندارد.

References

1. Rasheed A, Amr A, Fahad N. Investigating the Relationship between Emotional Divorce, Marital Expectations, and Self-Efficacy among Wives in Saudi Arabia. *Journal of Divorce & Remarriage*, 2021, 62(1), 19-40.
2. Kawach N. In Saudi who is blamed for high divorce rates? *Emirates 24/7 News*. <http://www.emirates247.com/news/region/in->

ترتیب پیامد چنین وضعیتی آن است که افراد بسته به میزان ارضای نیازهای خود در روابط عاشقانه، رضایت خرسندی بیشتری را از آن رابطه گزارش می‌دهند (۴۷).

تمایز یافتگی بخشی جدایی ناپذیر از توانایی فرد برای ایجاد صمیمیت است و به نظر می‌رسد سطح تمایز با سطح رضایت زناشویی مرتبط باشد. در تبیین این پژوهش می‌توان گفت که وجود تمایز در افراد می‌تواند از بروز بسیاری از مشکلات جلوگیری کند و برعکس افراد با تمایز کم می‌توانند به جای تصمیم‌گیری منطقی و منطقی در برخورد با مشکلات بسیار احساساتی بوده و با استرس و اضطراب مشکلات را تشدید کنند. اگرچه برخی مشکلات در زندگی زناشویی باعث جدایی زوجین نمی‌شود، اما به تدریج باعث طلاق عاطفی زوجین می‌شود که می‌تواند ریشه جدایی ناپذیری آنها باشد.

محدودیت‌ها و پیشنهادها برای پژوهشی

نتایج این پژوهش محدود به شهر کرمانشاه است و نمی‌توان یافته‌های آن را به سایر جوامع تعمیم داد. جمع‌آوری داده‌ها فقط با تکمیل پرسشنامه‌های خودگزارشی انجام گردید. عدم همکاری کامل بعضی از آزمودنی‌ها با افشای مسایل شخصی حتی در راستای اهداف تحقیق. پیشنهاد می‌شود با برگزاری جلسات مشاوره ای فردی و گروهی قبل و بعد از ازدواج جهت آگاهی افزایشی زوج‌های در شرف ازدواج استفاده شود. پیشنهاد می‌شود در پژوهش‌های آتی این مدل بر روی زوجین شاغل و گروه‌های دیگر از افراد جامعه اجرا شود، در تعمیم یافته‌ها به جوامع دیگر ایران با فرهنگ‌ها و آداب و رسوم، بافت اجتماعی را بر طلاق عاطفی آنان متفاوت، احتیاط کرد. تکرار پژوهش‌های مشابه در مناطق دیگر با حجم نمونه بیشتر، زیرا برای تعمیم و استفاده از نتایج به تحقیقات زیادی نیاز است. بر این اساس، مطالعات گسترده‌ای در سراسر جهان و از آن جمله ایران در خصوص طلاق عاطفی انجام شده اند.

saudi-who-is-to-blame-for-high-divorce-rates-2012-03-20-1.449351.

3. Gottman JM. *The marriage clinic: A scientifically-based marital therapy*. WW Norton & Company. 1999.
4. La Guardia JG, Ryan RM, Couchman CE, Deci EL. Within-person variation in security of attachment: a self-determination theory perspective on attachment, need fulfillment, and well-being. *Journal of personality and social psychology*, 2000, 79(3), 367.
5. Drake JR. Differentiation of self inventory-short form: creation and initial evidence of

- construct validity (Doctoral dissertation, University of Missouri--Kansas City). 2011.
6. Harper JM, Figuerres KS. Perception of sacrifice scale. Unpublished measure. Brigham Young University, Provo, UT. 2008.
 7. Shiri MA, Ghanbaripناه A. Predict marital conflicts and emotional divorce based on the character strengths among spouses. *International Journal of Fundamental Psychology and Social Sciences (IJFPSS)*, 2016, 6(2), 15-22.
 8. Patten K, Campbell S. Neuro emotional literacy program: Does teaching the function of affect and affect regulation strategies improve affect management and well-being?. *Themes in Science and Technology Education*, 2017, 9(2), 93-108.
 9. Mohammadi B, Bahadoran Baghbadrani Sh, Vahid Dastjerdi M. In examining the relationship between emotional intelligence and emotional divorce of employee couples. *Fourth International Conference on Management Research and Humanities in Iran, Tehran, Modger Management Research Institute*. 2018.
 10. Shamsi Thani M, Shamsi Thani M. The relationship between divorce and emotional intelligence in pregnant women. *International Conference on Psychology, Educational and Behavioral Sciences*, Tehran. 2016.
 11. Mirzakhani F, Khodadadi Sangdeh J, Nabipour AR. Marital factors affecting addiction among Iranian women: a qualitative study. *Journal of Substance Use*, 2019, 25 (1), 28-33.
 12. Deci EL, Ryan RM. Overview of self-determination theory: An organismic dialectical perspective, In E. L. Deci & R. M. Ryan (Eds.), *Handbook of self-determination research* (pp. 3-33) New York: University of Rochester Press. 2002
 13. Deci EL, Ryan RM. Levels of analysis, regnant causes of behavior and well-being: The role of psychological needs. *Psychological Inquiry*, 2011, 22(1), 17-22.
 14. Koole SL, Schlinkert C, Maldei T, Baumann N. Becoming who you are: An integrative review of self-determination theory and personality systems interactions theory. *Journal of personality*, 2019, 87(1), 15-36.
 15. Besharat M, Hooshmand S, Rezazadeh S, Gholamali Lavasani M. The moderating role of basic psychological needs satisfaction on the relationship between parenting styles and children's marital satisfaction. *Journal of Family Psychology*, 2021, 2(1), 15-28.
 16. Naemi A. Relationship between basic psychological needs satisfaction with resilience and marital satisfaction in teachers. *International Journal of Educational and Psychological Researches*, 2018, 4(2): 78-83.
 17. Grossmann I, Huynh AC, Ellsworth PC. Emotional complexity: Clarifying definitions and cultural correlates. *Journal of personality and social psychology*, 2016, 111(6), 895.
 18. Willis K, Miller R B, Yorgason J, Dyer J. Was Bowen Correct? The Relationship between Differentiation and Triangulation. *Contemporary Family Therapy*, 1-11. 2020.
 19. Buser TJ, Pertuit TL, Muller DL. Nonsuicidal self-injury, stress, and self-differentiation. *Adultspan urnal*, 20219, 18(1), 4-16.
 20. Van Lange PAM, Rusbult CE, Drigotas SM, Arriaga XM, Witcher BS, Cox CL. Willingness to Sacrifice in Close relationships. *Journal of Personality and Social Psychology*, 1997, 72(2), 173-1395.
 21. Khojasteh Mehr R, Kerachian M, Shirali Nia K. Mediating role of spouse's perception of sacrificing behaviors in the relationship between attachment styles and marital quality. *Journal of Family Psychology*, 2014, 1(2), 31-40. (Persian)
 22. Hall M, Hall J. Sacrifice and marital satisfaction. *Ideas and Research*, 2011, 20, 1-5.
 23. Zhang H, Li T. The role of willingness to sacrifice on the relationship between urban Chinese wives' relative income and marital quality. *Journal of Sex & Marital Therapy*, 2015, 41(3), 314-324.
 24. Rezaeian H, massumy S, hosseinian S. The study and comparison self-differentiation, communication patterns, and sexual satisfaction in divorce-seeking and normal couples. *Biannual Journal of*

- Applied Counseling, 2018, 7(2), 17-32. [Persian]
25. Safarzadeh S, Azizpoor P. Moderating Role of Perception of Equity and Sacrificial Behavior on Relationship of Spouse Intimacy with Marital Quality. Journal of Family Research, 2017, 12(3), 391-411. [Persian]
26. Ahmadloo M, Zeinali A. Predicting of emotional divorce based on novelty seeking, negative perfectionism and insecure attachment among employed women of Urmia city. ioh. 2018, 15 (2), pp. 64-72. [Persian]
27. Ghorbani N, Watson PJ. Two facets of selfknowledge, big five^۴ and promotion among Iranian managers. Journal of social behavior and personality: An International Journal, 2004, 32, 769-776.
28. Qhorbani N. Revision of the semantic bases of self-knowledge. Vice President of Research, University of Tehran. 2004, [Persian]
29. Skowron EA, Schmitt TA. Assessing interpersonal fusion: Reliability and validity of a new DSI fusion with others subscale. Journal of marital and family therapy, 2003, 29(2), 209-222.
30. Fakhari N, Latifian M, Etemd J. A Study of Psychometric Properties of the Executive Skills Scale for Pre-School Children (Parent Form). Quarterly of Educational Measurement, 2014, 4(15), 35-58. [Persian]
31. Kavand M, Khojasteh Mehr R, Sudani M. Investigating the Relationship between Sacrificing Behaviors, Sacrifice Motivations and Perception of Fairness with Marital Intimacy in Parents of Elementary School Students in Boroujerd, M.Sc. Thesis, Shahid Chamran University of Ahvaz. 2011. [Persian]
32. Norton R. Measuring marital quality: A critical look at the dependent variable. Journal of Marriage and the Family, 1983. 141-151.
33. Vinzi VE, Trinchera L, Amato S. PLS path modeling: from foundations to recent developments and open issues for model assessment and improvement. Handbook of partial least squares, 2010, 47-82.
34. Fornell C, Larcker DF. Evaluating structural equation models with unobservable variables and measurement error. Journal of marketing research, 1981, 18(1), 39-50.
35. Nunnally JC, Bernstein, I. H. (1994). Psychometric theory (3rd ed.). New York: McGraw-Hill.
36. Davari A, Rezazadeh A. Modeling of structural equations with PLS software, Tehran: Jihad Davanghi. 2012.
37. Henseler J, Hubona G, Ray PA. Using PLS path modeling in new technology research: updated guidelines. Industrial management & data systems. 2016.
38. Cohen J. Statistical Power Analysis for the Behavioral Sciences. Hillside, NJ: L. Erlbaum Associates. 1988.
39. Jafari Soltanabadi A, Monirpoor N, Mirzahouseini H. The Association of Couples' Feeling of Happiness with Differentiation of Self (DoS) and Early Object Relations with the Mediating Role of Religious Marital Satisfaction. Journal of Applied Family Therapy, 2021, 2(1), 159-176. [Persian]
40. Khan Mohammadi Z, Bazzazian S, Amiri Majd, M, Ghamari M. Predicting emotional divorce based on psychological basic needs, marital expectations and family function. Ijfp, 2018, 5 (1), 17-30 [Persian]
41. Kazemianmoghadam K, mehrabi zadeh honarmand M, Kiamanesh A. The casual relationship of differentiation, meaningful life, and forgiveness with marital disaffection by mediating role of marital conflict and marital satisfaction. Psychological Methods and Models, 2018, 9(31), 131-146. [Persian]
42. Rezaei A, Mirzadeh Kouhshahi F, Yaghoubi Taraki E. Couples' Emotional Interactions and its Role in Emotional Divorce and Initiating for Divorce: A Qualitative Study. Journal of Family Research, 2017, 13(4), 585-604. [Persian]
43. Nishimura T, Suzuki T. Basic psychological need satisfaction and frustration in Japan: controlling for the big five personality traits. Japanese Psychological Research, 2016, 58(4), 320-331.
44. Diseth A, Samdal O. Autonomy support and achievement goals as predictors of perceived school performance and life satisfaction in the transition between lower and upper secondary school. Social

Psychology of Education, 2014, 17(2), 269-291.

45 Niyazi M, Miri S, Afra H. A meta-analysis of studies on factors affecting emotional divorce in Iran society. Journal of Socio - Cultural Changes, 2020, 17(1), 179-195. [Persian]

46 Khosravi J, Moradi O, Ahmadian H, Yoosefi N. The Causal Model of Emotional Divorce Trend Based on Self-Differentiation through Marital Affliction Mediation. Quarterly Journal of Women and Society, 2021, 12(46), 159-172.

47. Patrick H, Knee CR, Canevello A, Lonsbary C. The role of need fulfillment in relationship functioning and well-being: a self-determination theory perspective. Journal of personality and social psychology, 2007, 92(3), 434.

48. Bowen M. Family Therapy in Clinical Practice. New York (Aronson) 1978.